

Ježiš – *chlieb života* pre nás

Milosť vám a pokoj od Boha nášho Otca a od Pána a Spasiteľa nášho Ježiša Krista. Amen.

Slová dnešného kázňového textu sa nachádzajú v **1Kráľ 19, 3 - 8**:

“ Naľakal sa teda, pobral sa a odišiel kvôli svojmu životu. Keď prišiel do Beér-Šeby v Judsku, zanechal tam sluhu. Sám však odišiel na púšť na deň cesty. Keď došiel, sadol si pod kručinový ker a žiadal si smrť slovami: Dost' už; teraz, Hospodine, vezmi si môj život, lebo nie som lepší ako moji otcovia. Potom si ľahol a zaspal pod kručinou. Vtom sa ho dotkol anjel a povedal mu: Vstaň a jedz! Poobzeral sa, a hľa, pri hlave mal na žeravých kameňoch upečený posúch a krčah vody. Jedol, napil sa a znovu si ľahol. Nato sa ho anjel po druhýkrát dotkol a povedal: Vstaň a jedz, lebo máš prid'alekú cestu pred sebou. Vstal teda, najedol sa a napil, a posilnený tým pokrmom putoval štyridsať dní a štyridsať nocí až na Boží vrch Chóréb.

Vážení televízni diváci, milí bratia a milé sestry, milí priatelia!

Aj po roku prežívame pôst od normálneho života. Obmedzenia, ktoré zúžili náš životný priestor, to je pôst, ktorý prežíva každý bez ohľadu na to, či je, alebo nie je nábožensky založený.

Aj po roku sa strachujeme o holý život. Cítíme sa unavení a zúfalí. Izolácia ešte viac prehľbuje pocit samoty, duševné úzkosti a beznádej.

Pred vyčerpaním, strachom a beznádejou nie sú uchránení ani nábožensky založení ľudia. Vidíme to na veľkom Božom mužovi prorokovi Eliášovi. Aj on mal svoje slabé chvíľky a prežíval krízy. Ten, ktorý predtým nebojácne vystupoval a nedal sa nikým a ničím zastrašiť – ani kráľom Achábom či presilou falošných prorokov na Karmeli – sa zrazu mení na vystrašeného bojka a zúfaleho stroskotanca.

Po triumfe na Karmeli, keď dokázal, že živý Boh, ktorému slúži, je jediným Bohom, sa nič nezmenilo. Ľudia ďalej pokračujú v odcudzení sa Bohu. Ďalej pokračuje arogancia mocných. Pravda je pošliapaná, zlo triumfuje. Prorok, ktorý s nasadením života verne slúžil Bohu, je ďalej prenasledovaný. Hrozby kráľovnej, že zničí Eliáša tak, ako on na Karmeli zničil jej falošných prorokov, bola „poslednou“ kvapkou, ktorá Božieho muža celkom rozhodila. Prorok si zúfa. Cíti sa osamotený, stráca pocit zmyslu, svoje doterajšie úsilie pokladá za zbytočné. Je v koncoch a praje si radšej zomrieť než žiť tento biedny život.

Eliášove pocity nie sú cudzie ani nám. Príde „posledná“ kvapka a už nemáme silu bojovať a zasadzovať sa za pravdu. Máme všetkého dost. Potom ako sme sa s vervou nasadili v rodine či v práci, alebo aj v službe cirkvi, sa zrazu dostavia pochybnosti. Máme pocit prázdnoty, straty zmyslu a všetko naše snaženie pokladáme za zbytočné.

Bratia a sestry, milí priatelia! Boh, ktorý kedysi na púšti zázračne sýtil Eliáša, alebo skrze Ježiša rozmnožil chleby zástupom (por. J 6, 1 – 15) sa aj dnes stará o tých, čo kráčajú životom ako púšťou a z rôznych príčin strácajú chuť do života. Aj dnes nám zosiela z neba chlieb na cestu – a v ňom silu a nádej pre život – v kázni evanjelia a tiež viditeľným spôsobom vo sviatostiach – vo Večeri Pánovej.

Pán Ježiš nás aj dnes uistuje: „Ja som chlieb života“ (J 6, 25). „Ja som ten živý chlieb, ktorý zostúpil z neba; ak niekto je z toho chleba, bude žiť naveky; a chlieb, ktorý ja dám, je moje telo, ktoré vydám za život sveta“ (J 6, 51).

Za posledný rok sme sa mohli presvedčiť, že zárukou šťastného plného života nie je konzumný životný štýl. Radosť z toho, čo zasýti a uspokojí telo, je iba dočasná. V tieni utrpenia a smrti rýchlo vyprchá. Potrebujeme sýtiť nielen naše telo, ale aj naše vnútro, duchovnú podstatu nášho bytia, našu dušu, inak aj nás premôže ten najnebezpečnejší vírus – strach a beznádej.

1.

Na smrť vystrašený Eliáš utekal na juh do Beeéršeby. Tam sa pred ním rozprestierala už len púšť. Hoci je už v bezpečí, mimo dosahu kráľovnej a kráľa, stále si zúfa a sa bojí. Jeho útek na púšť bol vlastne návratom k Bohu. Miesta, ktorými na úteku prechádzal, boli dôležitými zastávkami v dejinách vyvoleného izraelského národa. Pripomínali mu Božiu starostlivosť o ľudí v ich životných krízach: Beeršeba – miesto, kde Boh posilnil zúfalú Hagar (por. 1M 21, 14 – 19), alebo Izákovi požehnal pokoj od nepriateľov (por. 1M 26, 26 – 33).

Hebrejský názov kručínového kra s trňami (hebr. rotem), pri ktorom Eliáš zaspal, zasa pripomína jednu zo zastávok Izraela na púšti (4M 33, 18nn). Práve tam, na púšti, kde Boh dal „manne pršať na nich, aby jedli“ (Ž 78, 24 – 25), sa po vyjdení z Egypta formovala viera izraelského národa.

Aké je to miesto, pri ktorom sa smieme zastaviť my, keď strádame na púšti života a si zúfame? – Golgota! Tam sa smieme vrátiť k Bohu v srdci s pokorným vyznaním Eliáša: Bože, „nie som lepší“. Na Golgote Ježiš na našom mieste zakúsil ľudské utrpenie v tej najvyššej možnej miere – nielen telesnú bolesť, ale aj duševné úzkosti – osamelosť a strach zo smrti. On, nevinný, za nás zostúpil do pekiel a prešiel peklom opustenosti Bohom aj ľuďmi, aby sme sa my nikdy nemuseli cítiť opustení a bez pomoci. Každú núdzu tela i duše i strach zo smrti, smieme prekonávať vierou v Božiu lásku, ktorá sa na Golgote v Kristovom kríži zjavila. Na púšti, keď si sami nevystačíme so silami, nás Boh sýti vierou v Jeho lásku, ktorá je nám ako Duch Svätý rozliata v srdciach (por. R 5, 5). Práve na púšti naša viera prestáva byť náboženstvom a zvykom a mení sa na skúsenosť viery, na zažitie Božej lásky v našich srdciach. Div Božieho zázračného nasýtenia tak pokračuje aj dnes zakaždým, keď Duch Svätý na nás prší z neba ako manna, živí naše srdcia vierou a nádejou v Boha a uskutočňuje pri nás zaslúbenie, že tí, čo Mu dôverujú: „dostávajú novú silu, vznášajú sa na krídlach ako orly, bežia, a neumdlievajú, chodia, a neustávajú“ (Iz 41, 31).

Bratia a sestry! Dnes, keď nás o životnú silu a radosť oberá smrtiaci vírus, zo všetkého najviac potrebujem prijať nádej v Ježišovi Kristovi. Lebo ten, ktorý sa za nás vydal na smrť na kríži, nie je mŕtvy, ale žije a viac neumiera! Na krídlach viery v Ježiša, toho ukrižovaného a vzkrieseného, sa aj my môžeme vznášať ako orly nad nebezpečnými roklinami a priepasťami života v nádeji, že Boh nás nesie v živote a poniesie nás aj po smrti! Ako Boží milovaní sa aj na smrť pozeráme z úplne novej perspektívy – z perspektívy Kristovho nového života po smrti, ktorý je aj naším životom večným.

2.

Na Karmeli, kde Eliáš zažil veľký triumf (por. 1Kr 18, 20 – 40), si Eliáš mohol začať o sebe namýšľať. Ved on iba sám, jeden, si poradil s presilou falošných prorokov. Boh mu však dal poznať, že nie je nijaký hrdina, ale je iba človek, slabý, zraniteľný, smrteľný, celkom odkázaný na Božiu pomoc a zľutovanie. Nie je na tom o nič lepšie ako jeho otcovia.

Zúfalý Eliáš sa na púšti takto modlil k Bohu: „vezmi si môj život!“ Znič ma! Smrťou ma vyslobod' z tohto trápenia! A Boh jeho prosbu vypočul, ale inak ako si Eliáš želal. Kým Eliáš zaujatý sám sebou, seba ľutuje a za krízu, v ktorej sa nachádza, viní ostatných, Boh mu hovorí: Prestaň mysliť na seba! Nerob zo seba obeť! Prestaň sa ľutovať. Pozbieraj sily a poslušne choď, kam ťa posielam.

Bratia a sestry! Teraz, keď Boh predivne viedol na púšť aj svoju cirkev a poprial nám pôst od kostola a bohoslužieb, dal nám poznať, že ani my sa nesmieme uzatvárať do seba. Nestačí nám len sýtiť našu vieru v cirkvi. Cirkev, ktorú Ježiš vyslal do sveta (por. J 17, 18) sa nemá zatvárať do kostolov a riešiť len vlastné problémy, ale má byť otvorená svetu, ktorý potrebuje prijať nádej. Zo životov nás, kresťanov, má vyvierať uzdravenie a nádej pre tento nemocný svet. Pán Ježiš nám aj dnes hovorí: „Dajte im vy jesť.“ (L 9, 13)

Teraz, keď pre zatvorené kostoly nemôžeme „konzumovať“ bohoslužby, Boh aj nás volá k návratu k Nemu a dáva nám nové poverenie k službe. Ako na Eliáša po druhýkrát zavolať, aj na nás, kresťanov, volá, aby sme pokračovali v plnení poslania, ktoré Pán cirkvi začal, no ktoré sme opustili, alebo si ho plníme iba nedostatočne – aj pre pohodlnosť a lenivosť. Pán Ježiš sa prirovnal k zrnú, ktoré musí v zemi odumrieť, aby prinieslo úžitok mnohým (por. J 12, 24) S Kristom aj my máme zomierať seba, svojim sebeckým túžbam a plánom, a plniť Božiu vôľu, ktorou je láska – nesebecká obetavá láska. Ak nás Boh v cirkvi sýti svojou láskou v chlebe Kristovho evanjelia, tento dar neprijímame len pre seba, ale predovšetkým pre iných.

Sme povolaní prijatú Kristovu lásku vydávať von v službe ľuďom, každému, kto potrebuje našu pomoc. To je bohumilá živá obeť, ktorú Boh od nás žiada. To je „pravá“ bohoslužba. Nielen slovom, ale nadovšetko životom lásky, ku ktorej nám Pán Ježiš dal príklad, máme ľuďom svedčiť o Božej láske – aj tým, čo nepatria do domu cirkvi, hľadajúcim a pochybujúcim. Láska, ktorá má byť viditeľná na našich životoch, to nie je „iba“ láskavosť, filantropia a humanizmus, ale je to dar z neba, ktorý do našich srdc rozlieva Duch Svätý. Duch v nás zapáľuje lásku, ktorá „všetko znáša... všetkého sa nádeje, všetko pretrpí“ (1K 13, 7), aj keď je toho už priveľa. Jedine láska, ktorá je darom Ducha, je mocou, ktorá dokáže osloviť človeka a pritiahnuť do cirkvi.

Milé sestry a milí bratia v Pánovi Ježišovi Kristovi! Milí televízni diváci!

JEŽIŠ KRISTUS SA STAL CHLEBOM ŽIVOTA PRE NÁS, 1. aby nás v ťažkostiach sýtil vierou v Božiu lásku a 2. posilňoval k životu lásky, ku ktorému nám On sám dal príklad. Posilnení vierou v Božiu lásku a zapálení láskou medzi sebou sa spolu s Eliášom a tiež s Kristom takto modlíme: „Pane, vezmi si môj život“, „avšak nech sa stane nie moja vôľa, ale Tvoja“ (L 22, 42). Amen.

Bože, starostlivý a láskavý náš Otče,

ďakujeme za chlieb života, ktorým si nás sýtil na ceste, aby sme ani na púšti nestrácali nádej a aby sme sa aj cez slzy radovali z Tvojej pomoci a záchrany.

Ďakujeme, že Ty si Boh, ktorý vstupuje aj do zdanlivo neriešiteľných situácií a ukazuje nám z nich východiská. Rozširuješ náš pohľad nádejou večného života. Predivne nás vedieš cestou pokory, aby si nás oslobodil od zaujatosti sebou samými pre službu blížnym.

Oslobod' nás od pýchy, egoizmu, sebaľútosti, strachu a beznádeje. Odovzdávame sa do Tvojej vôle. Pane, vezmi si náš život! Urob nás nástrojmi svojej vôle. Daj nám poznať plány, ktoré máš s nami.

Prosíme za cirkev, aby plnila poslanie, ktoré si jej zveril a bola spoločenstvom lásky, ktorá je darom Tvojho Ducha; silou z neba, ktorá priťahuje a zapáľuje oheň nadšenia.

Modlíme sa za všetkých unavených, ktorí strácajú chuť do života; za tých, ktorých neúspechy a protivenstvá obrali o odvalu. Modlíme sa za ľudí v núdzi, za prenasledovaných, za pochybujúcich a hľadajúcich, aby si im dal poznať Tvoju lásku.

Prosíme za nemocných a za tých, čo z rôznych dôvodov prechádzajú krízami, zovretí zúfalstvom a strachom. Modlíme sa za tých, čo prežívajú bolesť pre stratu blízkeho. Prosíme za zomierajúcich a za všetkých, na ktorých táto doba ťažko dolieha. Popraj im liečivú moc lásky a nádeje, ktorá siaha až za hrob.

Požehnaj nám zvyšok pôstneho času, aby to bol čas duchovného vnútorného pôstu, čas pravdy, pokánia a obrátenia jednotlivcov i cirkvi, aby sme poznali, že „nie sme lepší“. Nech nás Tvoj Duch vovádza do tajomstva Tvojej nepochopiteľnej lásky a zapáľuje v nás vieru činnú v láske.

V mene Ježiša Krista.
Amen.

Kázeň s modlitbou odznela v priamom televíznom prenose evanjelických Služieb Božích 14. 3. 2021 z Modry-Kráľovej na 4. pôstnu nedeľu na RTVS: 1.

Môžete si ju vypočuť aj naživo v televíznom archíve – link:
<https://www.rtvs.sk/televizia/archiv/14320/264973>

doc. ThDr. Sidonia Horňanová, PhD.

Katedra Starej zmluvy